

Петраускас О.В., Коваль О.А., Авраменко М.О.,
Діденко С.В., Шишкін Р.Г., Милян Т.Р.

КОРОТКИЙ ЗВІТ ПРО ДОСЛІДЖЕННЯ ПОСЕЛЕННЯ ТА МОГИЛЬНИКА ЧЕРНЯХІВСЬКОЇ КУЛЬТУРИ БІЛЯ с. КОМАРІВ 2013р.

У 2013р. спільна археологічна експедиція ІА НАН України (нач. експ. Петраускас О.В.) та РАС (заст. нач. експ. Милян Т.Р.) продовжила дослідження поселення та могильника черняхівської культури біля села Комарів (Кельменецький р-н, Черкаської обл.).

Поселення III-IV ст. н. е. біля села Комарів (Кельменецький р-н, Чернівецька обл.) відкрито в 1950 р. В 1950-60х роках його розкопки проводив М. Ю. Смішко. В 1974 р. на пам'ятці працювала Ю. Л. Щапова. Переважна більшість знахідок із пам'ятки належить до пізньоримського часу. Проте є матеріали палеоліту, доби бронзи та раннього залізного часу.

У 2012 р. відновлено дослідження пам'ятки. Проект виконується спільними зусиллями відділу археології ранніх слов'ян та регіональних польових досліджень ІА НАНУ (Київ) та НДЦ «Рятівна археологічна служба» ІА НАН України (Львів).

У 2012 р. проведені наступні роботи: уточнено площу археологічного комплексу (понад 30 га); зроблено геодезичний план північно-західної частини поселення та закладено стаціонарні геодезичні відмітки; розмічено локальну сітку пам'ятки; проведено геофізичні дослідження на площі 2,2 га; на місці однієї геофізичної аномалії досліджено залишки комплексу з випалу гончарної кераміки; відкрито синхронний поселенню могильник. Досліджено трупопокладення із слідами ритуальної руйнації в давнину; в рамках проекту відкрито інтернет-ресурс <http://komariv.in.ua/>.

У 2013 р. роботи проводилися на поселенні та могильнику. На поселенні розкопи закладено на місці двох геофізичних аномалій. Одна з них

попередньо інтерпретована як житло і знаходиться в межах Га_I, Гфд_, Сек_. Внаслідок розкопок на місці аномалії досліджено напівземлянку із піччю кам'яною та матеріалами празької культури (об'єкт 8). Попередньо даний комплекс може бути датований в межах 5-7 ст.н.е. Поруч із житлом досліджено кілька стовпових та господарських ям. На місці другої аномалії досліджено залишки гончарного горну (об'єкт 9) та виробничу яму (об'єкт 10) черняхівської культури.

На могильнику відкрито залишки двох трупопокладень орієнтованих головою на північ. Поховання №2 належало жінці і знаходилося на гл. 2,6м, мало сліди ритуальної руйнації в давнину. До складу інвентарю входило понад 6 глиняних посудин, два пряслиця, скляні намистини, уламок фібули. Поховання супроводжували жертвні тварини. Поховання №3 належало чоловіку і знаходилося на гл. 1,3м. Поховання здійснено в дерев'яній колоді, обгорілі залишки якої добре фіксувалися в північній частині ями. Інвентар з поховання представлений бронзовою фібулою та срібною підвіскою прямокутної форми.

Також проведено візуальне обстеження поверхні поселення. На південному схилі струмка уточнено межі поселення та характер знахідок. Внаслідок цих робіт площа поселення можна збільшити до 35 га. Характер знахідок з поверхні свідчить виключно про житловий характер цієї ділянки пам'ятки в пізньоримський час.